

critische college van antiquairs hem in 1961 uitnodigde de antiekbeurs in Delft te komen openen.

Niet alleen de cultuur, maar ook de sport had een belangrijke plaats in zijn hart. Onder zijn voorzitterschap beleefde het CHIO, Concours Hippique International Officiel, zijn hoogtijdagen doordat steeds sterkere buitenlandse vertegenwoordigingen kwamen deelnemen. Dat in de lange lijst van commissariaten ook het stadion Feijenoord voorkwam, was geen kwestie van louter zakelijke belangstelling. De bruisende charme van de voetbalarena oefende een zekere aantrekkingskracht op hem uit en bij menige belangrijke wedstrijd ging hij dan ook als toeschouwer het stadion binnen.

Met dit beknopte overzicht is de lijst van antecedenten allerm minst compleet. Hiermee is slechts de vage contour aangegeven van de 'eminence grise' die hij was en uit de bescheidenheid die zijn karakter sierde niet anders had willen zijn. Het grote aantal onderscheidingen zoals het Ridderschap in de orde van Oranje-Nassau, het Commandeurskruis in de Huisorde van Oranje, de Gouden De Ruyter-medaille, de Penning van de Maze e.a. accentueren de verdiensten van De Monchy, zij dekken echter niet het verlies dat Rotterdam heeft geleden door het heengaan van deze voorvechter der goede zaak.

DR. M. J. PATTIST, 1886—1968

DOOR DRS. R. VAN DER VELDE

Marius Jacobus Pattist werd in 1886 te 's Gravenzande geboren. Via de kweekschool te Middelburg en het staatsexamen begon hij in Leiden zijn studie in de klassieke letteren en in 1917 trad hij in Den Haag, aan het Stedelijk Gymnasium, in functie als leraar. In 1925 promoveerde hij aan de Universiteit van Amsterdam op het proefschrift 'Ausonius als Christen'. Van 1925 af bekleedde hij het conrectoraat aan het Lyceum Stokroosplein, eveneens in Den Haag, waarna hij in 1930 in Rotterdam werd benoemd tot rector van het Erasmiaans Gymnasium.

Deze school was toen nog gevestigd in het oude gebouw aan de Coolsingel. Toen hij zich juist had ingewerkt, besloot de gemeente

een nieuw gebouw voor het gymnasium te zetten aan de Wytemaweg, een toen nog rustige, haast landelijke omgeving. In 1937 werd het nieuwe gymnasium dat van buiten door bezuinigingen een uiterst sobere, maar inwendig nog steeds een rustige, voorname en moderne indruk maakt, betrokken. Het waren de adviezen van dr. Pattist die gemaakt hebben, dat het gebouw ook nu nog zo praktisch bruikbaar is voor het onderwijs en aangenaam om in te vertoeven.

Toen het scheen dat de school een periode van rustige bloei tegemoet ging, brak de oorlog uit en het nieuwe gebouw werd door de bezettende macht gevorderd; het gymnasium werd over verschillende, ver uiteengelegen zaaltjes, huizen en later ook oude schoolgebouwen verdeeld. Wat dit aan organisatorische problemen meebracht, werd door docenten en leerlingen eigenlijk nooit goed beseft, want rector Pattist was gewoon in noodsituaties alles zelf te regelen en slechts de resultaten mede te delen, zonder uit te weiden over alle moeite die deze hem hadden gekost. Zijn houding tijdens de oorlog was voorbeeldig en in het bijzonder gericht op het handhaven van een aanvaardbaar peil van het onderwijs en de bescherming van zijn leerlingen.

In 1946 werd de school weer verenigd en toen kon het Erasmia-num onder zijn ervaren leiding tot de bloei geraken, die zich in de late dertiger jaren al had aangekondigd. In 1952 ging dr. Pattist met pensioen, maar diende nog tweemaal de school – eerst in het najaar van 1952 als waarnemend rector en van september 1953 tot 1955 als tijdelijk leraar om een tiental uren voor zijn rekening te nemen. Wij docenten kregen de indruk dat dit voor hem bijzonder prettige jaren zijn geweest, waarin hij, bevrijd van de last der verantwoordelijkheid van het rectoraat nog eens, geheel ontspannen, in dagelijks contact met de kinderen kon staan.

Hoe was nu de mens Pattist? Een niet gemakkelijk te beantwoorden vraag, want hij droeg het hart niet op de tong. Hij bewaarde bewust een zekere afstand en hield de 'geheimen der heerschappij' veelal vóór zich. Iets wat nu ongewoon aandoet: wanneer hij handelde in functie sprak hij vaak over zichzelf in de derde persoon. Tegen een leerling die iets had misdreven kon hij zeggen: 'Dat kan de rector niet tolereren'. Het was alsof hij hiermee een objectieve norm aangaf, geldend voor de rector als functionaris, maar tevens alle rechten voorbehield voor de wijze waarop hij als